

Svar på NR Rekommandation 14/2018 om plastpartiklar i drikkevatten

1. Rekommandation

Nordisk Råd har på sitt møte den 27. juni 2018 besluttet å be om et svar fra Nordisk Ministerråd angående rekommandasjon 14/2018, hvilket gjelder plastpartikler i drikkevann. Nordisk Råds utvalg for et Bærekraftig Norden fremhever her betydningen av å opplyse om forholdene i de nordiske land. Videre påpeker utvalget at målemetodene for mikroplast i drikkevann bør harmoniseres, og at det behøves økt forskning på spørsmålet om hvordan mikroplast havner i drikkevann og dets eventuelle helsefarer.

Rekommandasjonen lyder:

1. att samla och offentliggöra information om och arbeta för att en forskningsstudie tas fram kring förekomsten av plastpartiklar i vårt drikkevatten i Norden.
2. att samordna mätningmetoderna så att resultaten av mikroplastiska mätningar i drikkevatten kan kvalitetssäkras och jämföras mellan de nordiska länderna.
3. att arbeta för ökad forskning som svarar på frågorna; hur kan plastpartiklar hamna i drikkevatten samt om det utgör en hälsofara och i sådana fall vilka konsekvenser de kan få för människan.

2. Meddelelse fra Nordisk Ministerråd

Nordisk Ministerråd deler Nordisk Råds bekymring for problematikker omkring plast, herunder mikroplast, og deres konsekvenser for natur og mennesker. Som respons på denne bekymring har Nordisk Ministerråd i løpet av de siste årene jobbet mye med miljøpåvirkningen av plast i natur og da særskilt i havet. 2. mai 2017 vedtok MR-MK et [Nordiskt program för att minska plastens miljöpåverkan med formål å reducera miljöpåverkan av plast](#). Programmet er for nylig blitt forlenget inntil slutten av 2020. Sektoren har enten brukt eller reserveret 8.250.000 DKK til prosjekter i programmet.

Mikroplast prioriteres høyt i det nordiske plastprogram. Programmets fokus på forebyggelse av plastavfall ved kilden via design og fokus på effektiv avfallshåndtering anses som værende den mest effektive måte å bekjempe mikroplast i alle vannmiljøer, inklusive drikkevann.

Angående den første att-satsen: Det er i alle nordiske land enten nylig blitt gjennom-

ført, eller vil i løpet av 2018 gjennomføre forskningsstudier eller undersøkelser av forekomsten av mikroplast i drikkevann. I og med at de nordiske land hver for seg er i gang med å undersøke forekomsten av plastpartikler i drikkevannet, er det ikke behov for en nordisk studie på området. Resultater fra de nasjonale forskningsstudier gjøres nordisk og internasjonalt tilgjengelige av forskerne i landene.

Angående den andre att-satsen: Utvikling av målemetoder for mindre mikroplast er noe det arbeides på nasjonalt i de nordiske landene. Ministerrådet for miljø og klima mener at harmonisering av målemetoder for mikroplast i drikkevann skjer best når alternativer er lengre utviklet enn i dag, og at dette derutover bør skje i rammen av internasjonale eller EU standardiseringsprosesser. Utfordringen med måling av mikroplast i drikkevann i dag er knyttet til behov for å kunne måle mindre mikroplast.

Nordisk Ministerråd bidrar til harmonisering av målemetoder for mikroplast i det marine miljø gjennom to prosjekter under Plastprogrammets mål 12. Prosjektene inkluderer blant annet prosjekterne «*Optimization and harmonization of microspectroscopic methods of identification of microplastic in marine samples*» og «*Harmonisering af prøvetagning og analyse af mikroplast i de nordiske have*». Videre oppsummeres kunnskap om plastikk og mikroplastikk i marine organismer i rapporten «*Micro-and macroplastics in marine species from Nordic waters*». Selv om ovennevnte rapporter og prosjekter fokuserer på målemetoder i det marine miljø, kan resultatene fra disse potensielt være relevante for drikkevannsområdet, siden analysemetodene ofte er forholdsvis like.

Angående den tredje att-satsen: MR-MK prioriterer økonomisk bekjempelse av plastavfall gjennom innsatsen for minimering av unødvendig plastavfall og plast i sirkulær økonomi. Grunnet ressurser vil Ministerrådet derfor på nåværende tidspunkt ikke spre samarbeidet på flere relaterte felter så som forskning om kilder til mikroplast i drikkevann eller helseeffekten av mikroplast i drikkevannet.

MR-MK vil i denne sammenheng gjøre Nordisk Råd bevisst på at Nordisk Ministerråd i forbindelse med implementeringen av plastprogrammet har finansiert flere forskningsstudier og kommunikasjon av forskningsresultater som sammen bidrar til økt forståelse for hvordan plastpartikler kan havne i det marine vannmiljøet. Det gjelder for eksempel de følgende prosjekter: «*Cityleaks – the urban environment as a point source for aquatic contaminants*», «*Forekomst og fysisk-kemisk karakter af vejstøv, flager af maling/farve, fibre og andre urbane kilder till marint mikroaffald i nordiske kystvande*» og «*Kartlægning av mikroplast från deponier*».

MR-MK anser også at arbeidet som gjennomføres i regi av den nordiske kjemikaliegruppen (NKG) om problematiske stoffer, herunder hormonforstyrrende og kreftfremkallende stoffer og allergener som også benyttes i plast, kan bidra til diskusjon om helseeffektene av mikroplast i drikkevann.

Nordisk Ministerråd anser rekommandasjonen som oppfylt.